HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a patra)

3 octombrie 2013 *

„Regulamentul (CE) nr. 44/2001 — Competență judiciară — Materie delictuală sau cvasidelictuală — Drepturi patrimoniale ale unui autor — Suport material care reproduce o operă protejată — Publicare online — Stabilirea locului materializării prejudiciului”

În cauza C-170/12,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Cour de cassation (Franța), prin decizia din 5 aprilie 2012, primită de Curte la 11 aprilie 2012, în procedura

Peter Pinckney

împotriva

KDG Mediatech AG,

CURTEA (Camera a patra),

compusă din domnul L. Bay Larsen, președinte de cameră, domnii J. Malenovský, U. Lõhmus și M. Safjan (raportor) și doamna A. Prechal, judecători,

avocat general: domnul N. Jääskinen,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru domnul Pinckney, de J. de Salve de Bruneton, avocat;

— pentru guvernul francez, de G. de Bergues și de B. Beaupère-Manokha, în calitate de agenți;

— pentru guvernul elen, de S. Chala, în calitate de agent;

— pentru guvernul austriac, de C. Pesendorfer, în calitate de agent;

— pentru guvernul polonez, de B. Majczyna și de M. Szpunar, în calitate de agenți;

— pentru Comisia Europeană, de A.-M. Rouchaud-Joët, în calitate de agent,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 13 iunie 2013,

* Limba de procedură: franceza.

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 5 punctul 3 din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 2001, L 12, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 3, p. 74, denumit în continuare „regulamentul”).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între domnul Pinckney, rezident francez, pe de o parte, și KDG Mediatech AG (denumită în continuare „Mediatech”), societate cu sediul în Austria, pe de altă parte, privind o cerere de acordare de daune interese pentru atingerea pe care această societate ar fi adus-o drepturilor patrimoniale de autor ale domnului Pinckney.

Cadrul juridic

Regulamentul

3 În considerentele (2), (11), (12) și (15) ale regulamentului se afirmă:

„(2) Anumite disparități între normele interne care reglementează competența judiciară și recunoașterea hotărârilor împiedică buna funcționare a pieței interne. Adoptarea de dispoziții care să unifice normele referitoare la conflictele de competență în materie civilă și comercială și la simplificarea formalităților în vederea recunoașterii și a executării rapide și simple a hotărârilor de către statele membre legate prin prezentul regulament este indispensabilă.

[…]

(11) Normele de competență trebuie să prezinte un mare grad de previzibilitate și să se întemeieze pe principiul conform căruia competența este determinată, în general, de domiciliul pârâtului și, astfel, trebuie să fie întotdeauna disponibilă, cu excepția câtorva situații bine definite în care materia litigiului sau autonomia părților justifică un alt factor de legătură. În cazul persoanelor juridice, domiciliul trebuie să fie definit în mod independent, în vederea ameliorării transparenței normelor comune și a evitării conflictelor de competență.

(12) În afară de instanța domiciliului pârâtului, trebuie să existe și alte instanțe autorizate în temeiul unei legături strânse între instanță și litigiu sau în scopul bunei administrări a justiției.

[…]

(15) În interesul administrării armonioase a justiției, este necesar să se reducă la minimum posibilitatea apariției procedurilor concurente și să se evite pronunțarea în două state membre a unor hotărâri ireconciliabile. […]”

4 Normele de competență figurează în capitolul II din regulament, care cuprinde articolele 2-31.

5 Articolul 2 alineatul (1) din regulament, care face parte din secțiunea 1 din capitolul II menționat, intitulată „Dispoziții generale”, are următorul cuprins:

„Sub rezerva dispozițiilor prezentului regulament, persoanele domiciliate pe teritoriul unui stat membru sunt acționate în justiție, indiferent de naționalitatea lor, în fața instanțelor statului membru în cauză.”

6 Articolul 3 din regulament, care face parte din aceeași secțiune, prevede la alineatul (1):

„Persoanele domiciliate pe teritoriul unui stat membru pot fi acționate în justiție în fața instanțelor unui alt stat membru numai în temeiul normelor enunțate în secțiunile 2-7 din prezentul capitol.”

7 În cadrul secțiunii 2 din capitolul II din regulament, intitulată „Competențe speciale”, figurează printre altele articolul 5. Punctul 3 al acestui articol prevede:

„O persoană care are domiciliul pe teritoriul unui stat membru poate fi acționată în justiție într-un alt stat membru:

[…]

3. în materie delictuală și cvasidelictuală, în fața instanțelor de la locul unde s-a produs sau riscă să se producă fapta prejudiciabilă.”

Directiva 2001/29/CE

8 Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională (JO L 167, p. 10, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 230) cuprinde un articol II, intitulat „Drepturi și excepții”, în care figurează, printre altele, articolele 2-4 referitoare la dreptul de comunicare publică a operelor și la dreptul de a pune la dispoziția publicului alte obiecte protejate, precum și, respectiv, la dreptul de distribuire.

Litigiul principal și întrebările preliminare

9 Domnul Pinckney, care locuiește în Toulouse (Franța), pretinde că este autorul, compozitorul și interpretul a 12 cântece înregistrate de grupul Aubrey Small pe disc de vinil.

10 După ce a aflat că aceste cântece fuseseră reproduse fără acordul său pe compact discuri (CD) produse în Austria de Mediatech și comercializate ulterior de societățile britanice Crusoe sau Elegy prin intermediul unor site-uri internet accesibile de la domiciliul său din Toulouse, domnul Pinckney a chemat în judecată la 12 octombrie 2006 societatea Mediatech în fața tribunal de grande instance de Toulouse (Tribunalul de Mare Instanță din Toulouse) cu scopul de a obține repararea prejudiciului suferit ca urmare a atingerii aduse drepturilor sale de autor.

11 Mediatech a invocat necompetența instanțelor franceze. Prin ordonanța din 14 februarie 2008, judecătorul care supraveghează cercetarea judecătorească din cadrul tribunal de grande instance de Toulouse a respins excepția de necompetență pentru motivul că simplul fapt că domnul Pinckney a putut să cumpere discurile în cauză de la domiciliul său francez, pe un site internet accesibil publicului francez, era suficient pentru a crea o legătură substanțială între fapte și prejudiciul invocat, justificând competența instanței sesizate.

12 Mediatech a formulat apel împotriva acestei hotărâri, arătând că CD-urile fuseseră produse în Austria, unde se află sediul său, la cererea unei societăți britanice care le comercializează prin intermediul unui site internet. Astfel, potrivit Mediatech, nu sunt competente decât instanțele de la locul unde se află sediul pârâtei, în Austria, sau cele de la locul producerii prejudiciului, adică cele de la locul în care a fost săvârșită fapta imputată, și anume Regatul Unit.

13 Prin hotărârea din 21 ianuarie 2009, cour d'appel de Toulouse (Curtea de Apel din Toulouse) a exclus competența tribunal de grande instance de Toulouse, pentru motivul că sediul pârâtei este în Austria și că locul în care s-a produs prejudiciul nu poate fi situat în Franța, fără a fi necesar să examineze răspunderea fiecăreia dintre societățile Mediatech, Crusoe sau Elegy, dat fiind că nu s-a invocat faptul că acestea din urmă au acționat împreună cu societatea Mediatech la săvârșirea faptei imputate.

14 Domnul Pinckney a formulat recurs împotriva acestei hotărâri, invocând încălcarea articolului 5 punctul 3 din regulament. El a susținut că instanțele franceze sunt competente să soluționeze litigiul și că acțiunea sa a fost respinsă în mod greșit.

15 În aceste condiții, Cour de cassation a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 5 punctul 3 din [regulament] trebuie interpretat în sensul că, în cazul unei pretinse încălcări a drepturilor patrimoniale de autor săvârșite prin publicarea unui conținut pe un site internet,

— persoana care se consideră prejudiciată poate să introducă o acțiune în răspundere la instanțele din fiecare stat membru pe teritoriul căruia este sau a fost accesibil conținutul publicat pe internet pentru a obține numai repararea prejudiciului cauzat pe teritoriul statului membru al instanței sesizate

sau

— trebuie, în plus, ca respectivul conținut să fie sau să fi fost destinat publicului aflat pe teritoriul acestui stat membru sau să existe un alt element de legătură?

2) Prima întrebare adresată trebuie să primească același răspuns în cazul în care pretinsa încălcare a drepturilor patrimoniale de autor nu rezultă din publicarea online a unui conținut dematerializat, ci, precum în speță, din oferirea online a unui suport material care reproduce acest conținut?"

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la admisibilitate

16 Guvernul austriac a invocat inadmisibilitatea întrebărilor preliminare. Acestea ar fi ipotetice în raport cu împrejurările din cauza principală, întrucât nu ar privi actul de reproducere săvârșit de Mediatech, ci actele ulterioare de distribuire săvârșite de societățile britanice în cauză. Nu ar reieși din prezentarea situației de fapt din litigiul principal că Mediatech ar fi organizat activitatea de distribuire a CD-urilor de către respectivele societăți sau că ar fi avut vreo legătură cu acestea.

17 În orice caz, potrivit guvernului austriac, prima întrebare preliminară ar fi inadmisibilă, întrucât pornește de la premisa greșită că a fost oferit online un conținut dematerializat, și anume opera în sine, în condițiile în care oferta despre care este vorba în litigiul principal nu a privit decât un suport material care reproducea acest conținut.

18 În această privință, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, Curtea poate refuza să se pronunțe asupra unei cereri de decizie preliminară formulate de o instanță națională numai dacă este evident că interpretarea solicitată a dreptului Uniunii nu are nicio legătură cu realitatea sau cu obiectul litigiului principal, atunci când problema este de natură ipotetică ori atunci când Curtea nu

dispune de elementele de fapt și de drept necesare pentru a răspunde în mod util la întrebările care i-au fost adresate (Hotărârea din 11 septembrie 2008, Eckelkamp și alții, C-11/07, Rep., p. I-6845, punctul 28, și Hotărârea din 20 iunie 2013, Rodopi-M 91, C-259/12, punctul 27).

19 Curtea a precizat de asemenea că justificarea unei întrebări preliminare nu o constituie formularea de opinii consultative cu privire la chestiuni generale sau ipotetice, ci necesitatea inerentă soluționării efective a unui litigiu (Hotărârea din 2 aprilie 2009, Elshani, C-459/07, Rep., p. I-2759, punctul 42).

20 În speță, nu se contestă că instanța de trimitere este sesizată cu o alegație privind o atingere adusă drepturilor patrimoniale de autor rezultată din oferirea online a unui suport material care reproduce o operă protejată și că problema dacă instanțele franceze sunt competente să examineze această alegație reprezintă obiectul însuși al litigiului principal. Astfel, având în vedere ansamblul elementelor de care dispune Curtea, reiese că soluția acestui litigiu va depinde de răspunsul dat întrebărilor preliminare, care de altfel pot fi reformulate.

21 În consecință, întrebările preliminare sunt admisibile.

Cu privire la fond

22 Prin intermediul întrebărilor adresate, care urmează să fie reformulate, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 5 punctul 3 din regulament trebuie interpretat în sensul că, în cazul în care se invocă încălcarea drepturilor patrimoniale de autor garantate de statul membru al instanței sesizate, aceasta este competentă să judece o acțiune în răspundere formulată de autorul unei opere împotriva unei societăți care are sediul în alt stat membru și care a reprodus în acel stat respectiva operă pe un suport material care este apoi vândut de societăți cu sediul într-un al treilea stat membru prin intermediul unui site internet care este accesibil și în raza teritorială a instanței sesizate.

23 Pentru a răspunde la aceste întrebări, trebuie amintit încă de la început că dispozițiile regulamentului trebuie interpretate în mod autonom, prin referire la sistemul și la obiectivele acestuia (Hotărârea din 16 mai 2013, Melzer, C-228/11, punctul 22 și jurisprudența citată).

24 Prin derogare de la principiul fundamental enunțat la articolul 2 alineatul (1) din regulament, prin care competența este atribuită instanțelor din statul membru pe teritoriul căruia se află domiciliul pârâtului, capitolul II secțiunea 2 din acest regulament prevede atribuirea unui anumit număr de competențe speciale, printre care figurează aceea de la articolul 5 punctul 3 din regulamentul menționat (Hotărârea Melzer, citată anterior, punctul 23).

25 Întrucât competența instanțelor de la locul unde s-a produs sau riscă să se producă fapta prejudiciabilă constituie o normă de competență specială, aceasta este de strictă interpretare, nefiind posibilă interpretarea sa dincolo de ipotezele prevăzute în mod explicit de regulament (Hotărârea Melzer, citată anterior, punctul 24).

26 Nu este mai puțin adevărat că expresia „locul unde s-a produs sau riscă să se producă fapta prejudiciabilă”, care figurează la articolul 5 punctul 3 din regulament, vizează atât locul materializării prejudiciului, cât și locul unde s-a produs evenimentul cauzator al prejudiciului, astfel încât pârâtul poate fi acționat în justiție, la alegerea reclamantului, în fața instanței de la unul dintre cele două locuri (Hotărârea Melzer, citată anterior, punctul 25).

27 În această privință, rezultă dintr-o jurisprudență constantă că norma de competență prevăzută la articolul 5 punctul 3 din regulament se întemeiază pe existența unei legături deosebit de strânse între litigiu și instanțele de la locul unde s-a produs sau riscă să se producă fapta prejudiciabilă, care

justifică atribuirea competenței în favoarea acestora din urmă pentru motive legate de buna administrare a justiției și de organizarea utilă a procesului (Hotărârea Melzer, citată anterior, punctul 26).

28 Întrucât identificarea unuia dintre punctele de legătură recunoscute de jurisprudența amintită la punctul 26 din prezenta hotărâre trebuie să permită stabilirea competenței instanței care se află în mod obiectiv în poziția cea mai potrivită pentru a aprecia dacă sunt întrunite elementele constitutive ale răspunderii pârâtului, nu poate fi sesizată în mod valabil decât instanța în a cărei rază teritorială se găsește punctul de legătură pertinent (a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 octombrie 2012, Folien Fischer și Fofitec, C-133/11, punctul 52).

29 Trebuie arătat că, în speță, spre deosebire de situația din cauza care a determinat pronunțarea Hotărârii Melzer, citată anterior, cauza principală nu privește posibilitatea de a acționa în justiție, în fața instanței sesizate, unul dintre presupușii autori ai unui pretins prejudiciu pe baza locului în care s-a produs evenimentul cauzator al prejudiciului. Astfel, nu se contestă că acest din urmă loc nu se află în raza teritorială a instanței sesizate de domnul Pinckney. Se pune în schimb problema dacă această instanță este competentă pe baza locului în care s-a materializat prejudiciul invocat.

30 Prin urmare, în mod concret, este necesar să se determine condițiile în care, din perspectiva articolului 5 punctul 3 din regulament, prejudiciul rezultat dintr-o pretinsă încălcare a drepturilor patrimoniale ale unui autor se materializează sau riscă să se materializeze în alt stat membru decât cel în care pârâtul a reprodus opera autorului pe un suport material care este apoi vândut prin intermediul unui site internet care este accesibil și în raza teritorială a instanței sesizate.

31 Curtea a interpretat deja articolul 5 punctul 3 din regulament în cazul unor pretinse încălcări săvârșite prin intermediul internetului care, ca urmare a acestui fapt, se pot materializa în multe locuri (a se vedea Hotărârea din 25 octombrie 2011, eDate Advertising și Martinez, C-509/09 și C-161/10, Rep., p. I-10269, și Hotărârea din 19 aprilie 2012, Wintersteiger, C-523/10).

32 Reiese din jurisprudența amintită că, în primul rând, locul materializării prejudiciului în sensul acestei dispoziții poate să varieze în funcție de natura dreptului a cărui încălcare se invocă (a se vedea în acest sens Hotărârea Wintersteiger, citată anterior, punctele 21-24).

33 În al doilea rând, riscul ca un prejudiciu să se materializeze într-un anumit stat membru este supus condiției ca dreptul a cărui încălcare se invocă să fie protejat în acest stat membru (a se vedea Hotărârea Wintersteiger, citată anterior, punctul 25).

34 În sfârșit, în al treilea rând, reiese din această jurisprudență că, în conformitate cu obiectivele amintite la punctul 27 din prezenta hotărâre, identificarea locului materializării prejudiciului în vederea atribuirii unei instanțe a competenței de a judeca o cerere prin care se invocă o încălcare în materie delictuală sau cvasidelictuală depinde de asemenea de răspunsul la întrebarea care este instanța cea mai în măsură să aprecieze temeinicia cererii prin care se invocă săvârșirea respectivei încălcări (Hotărârile citate anterior eDate Advertising și Martinez, punctul 48, și Wintersteiger, punctul 27).

35 În conformitate cu aceste principii, Curtea a făcut o distincție, în vederea identificării locului materializării unui pretins prejudiciu cauzat prin intermediul internetului, între încălcările drepturilor referitoare la personalitate și încălcările unui drept de proprietate intelectuală și industrială.

36 Astfel, pretinsa victimă a unei încălcări a drepturilor referitoare la personalitate, protejate în toate statele membre, săvârșite prin intermediul unui conținut publicat online poate, pe baza materializării prejudiciului, să introducă o acțiune în răspundere la instanțele fiecărui stat membru pe teritoriul căruia respectivul conținut este sau a fost accesibil. Acestea sunt competente să se pronunțe numai asupra prejudiciului cauzat pe teritoriul statului membru al instanței sesizate (a se vedea Hotărârea eDate Advertising și Martinez, citată anterior, punctul 52). Pe de altă parte, dat fiind că impactul unei

încălcări săvârșite prin intermediul unui conținut publicat online asupra drepturilor referitoare la personalitate ale unei persoane poate fi apreciat cel mai bine de instanța de la locul unde această persoană își are centrul intereselor, pretinsa victimă poate alege să sesizeze, pentru întregul prejudiciu cauzat, numai instanța de la acel loc (Hotărârea eDate Advertising și Martinez, citată anterior, punctul 48).

37 În schimb, acțiunea referitoare la încălcarea unui drept de proprietate intelectuală și industrială, a cărui protecție acordată printr-un act de înregistrare este limitată la teritoriul statului membru în care a avut loc înregistrarea, trebuie să fie introdusă la instanțele acestui stat. Astfel, instanțele din statul membru în care a avut loc înregistrarea sunt cele mai în măsură să evalueze dacă s-a adus efectiv atingere dreptului în cauză (a se vedea în acest sens, referitor la mărci naționale, Hotărârea Wintersteiger, citată anterior, punctele 25 și 28).

38 Este necesar să se verifice în ce măsură concluziile desprinse din precedentele sus-menționate se aplică în cazul unor pretinse încălcări ale drepturilor de autor.

39 Mai întâi, trebuie arătat că este adevărat că drepturile patrimoniale ale unui autor sunt supuse, la fel ca drepturile care decurg dintr-o marcă națională, principiului teritorialității. Respectivele drepturi patrimoniale trebuie însă, în special în temeiul Directivei 2001/29, să fie protejate în mod automat în toate statele membre, astfel încât pot fi încălcate în fiecare dintre acestea, în funcție de dreptul material aplicabil.

40 În această privință, este necesar să se precizeze încă de la început că, pe de o parte, aspectul referitor la condițiile în care se poate considera că a fost încălcat un drept protejat în statul membru al instanței sesizate și, pe de altă parte, răspunsul la întrebarea dacă această încălcare este imputabilă pârâtului reprezintă chestiuni care țin de examinarea pe fond a cauzei de către instanța competentă (a se vedea în acest sens Hotărârea Wintersteiger, citată anterior, punctul 26).

41 Astfel, în etapa în care se examinează dacă o instanță este competentă să se pronunțe cu privire la un prejudiciu, identificarea locului materializării acestuia în sensul articolului 5 punctul 3 din regulament nu poate depinde de criterii care sunt specifice examinării pe fond menționate și care nu figurează în respectiva dispoziție. Astfel, aceasta prevede, drept unică condiție, numai faptul ca un prejudiciu să se fi produs sau să riște să se producă.

42 Astfel, spre deosebire de articolul 15 alineatul (1) litera (c) din regulament, care a fost interpretat în Hotărârea din 7 decembrie 2010, Pammer și Hotel Alpenhof (C-585/08 și C-144/09, Rep., p. I-12527), articolul 5 punctul 3 din regulamentul menționat nu impune, în special, ca activitatea în cauză să fie „direcționată spre” statul membru al instanței sesizate.

43 În consecință, în ceea ce privește pretinsa încălcare a unui drept patrimonial de autor, competența de a judeca o acțiune în materie delictuală sau cvasidelictuală este deja stabilită, în favoarea instanței sesizate, în cazul în care statul membru pe teritoriul căruia se află respectiva instanță protejează drepturile patrimoniale invocate de reclamant și în care prejudiciul invocat riscă să se materializeze în raza teritorială a instanței sesizate.

44 În împrejurări precum cele în discuție în litigiul principal, respectivul risc rezultă în special din posibilitatea de a obține, prin intermediul unui site internet accesibil în raza teritorială a instanței sesizate, o reproducere a operei de care sunt legate drepturile pe care le invocă reclamantul.

45 În schimb, întrucât protecția acordată de statul membru al instanței sesizate este limitată la teritoriul respectivului stat membru, instanța sesizată este competentă să se pronunțe numai cu privire la prejudiciul cauzat pe teritoriul statului membru de care aparține.

46 Astfel, în cazul în care această instanță ar fi de asemenea competentă să se pronunțe cu privire la prejudiciul cauzat pe teritoriul altor state membre, aceasta s-ar substitui instanțelor din respectivele state, deși acestea din urmă sunt în principiu competente, în raport cu articolul 5 punctul 3 din regulament și cu principiul teritorialității, să se pronunțe cu privire la prejudiciul cauzat pe teritoriul statului membru din care fac parte și deși se află în poziția cea mai potrivită, pe de o parte, pentru a evalua dacă s-a adus efectiv atingere drepturilor patrimoniale de autor garantate de statul membru în cauză și, pe de altă parte, pentru a stabili natura prejudiciului care a fost cauzat.

47 Având în vedere cele de mai sus, trebuie să se răspundă la întrebările adresate că articolul 5 punctul 3 din regulament trebuie interpretat în sensul că, în cazul în care se invocă încălcarea drepturilor patrimoniale de autor garantate de statul membru al instanței sesizate, aceasta este competentă să judece o acțiune în răspundere formulată de autorul unei opere împotriva unei societăți care are sediul în alt stat membru și care a reprodus în acel stat respectiva operă pe un suport material care este apoi vândut de societăți cu sediul într-un al treilea stat membru prin intermediul unui site internet care este accesibil și în raza teritorială a instanței sesizate. Această instanță este competentă să se pronunțe numai cu privire la prejudiciul cauzat pe teritoriul statului membru de care aparține.

Cu privire la cheltuielile de judecată

48 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a patra) declară:

Articolul 5 punctul 3 din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială trebuie interpretat în sensul că, în cazul în care se invocă încălcarea drepturilor patrimoniale de autor garantate de statul membru al instanței sesizate, aceasta este competentă să judece o acțiune în răspundere formulată de autorul unei opere împotriva unei societăți care are sediul în alt stat membru și care a reprodus în acel stat respectiva operă pe un suport material care este apoi vândut de societăți cu sediul într-un al treilea stat membru prin intermediul unui site internet care este accesibil și în raza teritorială a instanței sesizate. Această instanță este competentă să se pronunțe numai cu privire la prejudiciul cauzat pe teritoriul statului membru de care aparține.

Semnături